

provincie limburg

Interne nota

OI

Aan	Guido Derks (Algemeen Directeur)
Van	██████████ (Provinciearchivaris-FG)
Onderwerp	Verslag Functionaris Gegevensbescherming (2020-2)
Datum	16 november 2020
Stuknummer	DOC-00108592
Bijlage(n)	
Afschrift	Tom Schulpen (CIO) ██████████ (Privacy Officer)

Periodieke Rapportage 2020-2 Functionaris Gegevensbescherming (FG)

Naar aantoonbaar in control

Versie 1.09

Maastricht, November 2020

Inhoud

Managementsamenvatting en aanbevelingen FG	4
1. Inleiding	7
1.1. Privacybeleid	
1.2. Functionaris Gegevensbescherming (FG)	
1.3. Verantwoording	
1.4. Rapportage FG	
2. Overview: wat is er gedaan?	10
2.1. Bewustwording en organisatie	
2.2. Beleid en governance	
2.3. Toetsing en auditing	
2.4. Concernbreed beheer persoonsgegevens	
2.5. Verwerkingsregister	
2.6. Privacy-by-design	
2.7. Privacy in data innovatie	
3. Status thema's FG Toezichtplan	14
3.1. Bewaren van persoonsgegevens	
3.2. Intern toezicht	
3.3. beveiligen van de verwerking van persoonsgegevens	
3.4. bewustwording	
3.5. implementeren privacy-by-design	
4. Trends & Ontwikkelingen	16
4.1. samenwerking in ketens	
4.2. social media	
5. Vooruitblik	17

Managementsamenvatting en aanbevelingen FG

Privacy onderdeel	Aanbevelingen FG	Score
Bewustwording en organisatie	Bewustwording in de organisatie van privacyrisico's is een proces van lange adem en vraagt om een concernbrede voorlichtingscampagne en de integratie van privacy in het interne kennis- en trainingsaanbod (uitwerking Organisatievisie). Er zijn fundamentele stappen gezet in 2020, maar (mede door Covid-19) de resultaten worden in 2021 verwacht. Aanbeveling is om de interne voorlichting te intensiveren zodat privacybewustzijn onderdeel wordt van de organisatiecultuur. Tevens is het aanbevelenswaardig om de privacy ambassadeurs per cluster sterker te positioneren en structureel in hun rol aan te spreken.	
Beleid en governance	<p>Het privacybeleid is voldoende ingekaderd en uitgewerkt in protocollen in 2020. In de komende periode zal de implementatie in de primaire processen gemonitord dienen te worden middels een Privacy Information Management System (PIMS) dat voldoet aan de ISO 27701.</p> <p>Aandachtspunt vormt de huidige organisatorische positionering van de 3de lijns toezichthouder (provinciearchivaris-FG) in het cluster O&I. Deze functie dient idealiter te worden geherpositioneerd, zodat volledig onafhankelijk toezicht kan worden uitgeoefend op de 1ste en 2de lijn (conform Privacybeleid Provincie Limburg 2018).</p>	
Toetsing en auditing	Toetsing en auditing binnen het privacydomein vinden voornamelijk plaats met het instrument DPIA. In 2020 zijn meerdere DPIA's uitgevoerd waarmee de voornaamste privacyrisico's zijn geduid. Aanbevelenswaardig is om te verankeren dat na een DPIA wordt getoetst of voorgestelde mitigerende maatregelen ook daadwerkelijk zijn geïmplementeerd (toepassen PDCA cyclus).	

Concernbreed beheer persoonsgegevens	<p>De informatiehuishouding binnen de Provincie Limburg is complex, omvangrijk en volledig digitaal. Geconstateerd is dat er teveel persoonsgegevens worden bewaard die geen onderdeel zijn van het formele informatie- en archiefbeheer. Het goed beheersen van privacyrisico's is onlosmakelijk verbonden met een integraal informatie- en archiefbeheer, waarmee de gehele informatiehuishouding in control wordt gebracht en de geldige vernietigings- en bewaartermijnen worden gehanteerd. Aanbeveling is om dit in 2021 verder te verwezenlijken en te professionaliseren.</p>	
Verwerkingen persoonsgegevens	<p>Het verwerkingsregister is volledig en actueel. In 2021 wordt het register verder aangescherpt in uniformering van de begrippen en doelomschrijvingen. Aanbevelenswaardig om de vernietigings- en bewaartermijnen met de Provisa IPO selectielijst te synchroniseren.</p>	
Privacy-by-design	<p>In de huidige digitale informatiehuishouding van de Provincie Limburg is het belangrijk om in de ontwerpfase van projecten, programma's, samenwerkingsverbanden en werkprocessen, de</p>	

	<p>privacy- en informatiebeveiligingsrisico's in beeld te brengen en te mitigeren reeds voor de implementatiefase. De eerste stappen zijn hiervoor gezet (bijv. in het inkoopproces en format projectplan 'zo werken wij'), maar dient in de governance een meer structurele toetsing te krijgen. Daarnaast is het noodzakelijk dat het signaleren van privacyrisico's onderdeel wordt van de organisatiecultuur, zodat binnen de werkprocessen de juiste keuzes worden gemaakt in de ontwerpfase van nieuwe werkprocessen.</p>	
<p>Privacy in data innovatie</p>	<p>In het nieuwe Strategisch Informatiebeleid Limburg (SIBL 2021-2024) wordt prioriteit gegeven aan innovatieve ontwikkelingen die helpen maatschappelijke opgaven beter en sneller te realiseren. Vanuit een wettelijk en ethisch perspectief is het belangrijk om te monitoren dat in de keuze- en ontwerpfase van dit soort innovaties (bijv. toepassing algoritmen) de privacyrisico's in kaart worden gebracht. Deze monitor- en toetsingsfunctie dient in 2021 te worden geborgd in de governancestructuur.</p>	

1. Inleiding

1.1. Privacybeleid

Binnen het collegeprogramma Vernieuwend verbinden 2019-2023 is privacy expliciet opgenomen in de uitgangspunten die betrekking hebben op verbindende bestuurlijke vernieuwing als ambitie:

Privacy is een groot goed. Wij respecteren de persoonlijke levenssfeer van de inwoners van Limburg. De Provincie Limburg voert een privacy-beleid dat voldoet aan de relevante, actuele wetgeving, jurisprudentie en ontwikkelingen.

En (impliciet):

Wij werken open en transparant. Wij maken een eigen, autonome, Limburgse afweging en laten ons primair leiden door hetgeen waarop wij als Limburgs provinciebestuur invloed kunnen uitoefenen in het belang van Limburg. Gedeputeerde Staten leggen hierover verantwoording af aan Provinciale Staten. Uitgangspunt is dat alle informatie openbaar is voor iedereen die hiernaar vraagt, tenzij er relevante redenen zijn om de (bijvoorbeeld bedrijfsgevoelige) informatie vertrouwelijk te houden.

In 2018 is het Privacybeleid Provincie Limburg vastgesteld op welke wijze de Provincie Limburg zou moeten voldoen aan de Algemene verordening gegevensbescherming (AVG). In de Programmabegroting 2021 is opgenomen dat de Provincie Limburg een privacybeleid voert waarin wordt uitgesproken dat een adequaat niveau van privacy- en informatiebeveiliging wordt nagestreefd waarbij, voor het reduceren van risico's, voortdurend afwegingen worden gemaakt om de juiste balans te vinden tussen relevante wetgeving, de taakstelling van de organisatie, een praktische manier van werken en de persoonlijke levenssfeer van betrokkenen.

Het Privacybeleid kenmerkt zich door een cyclisch proces dat voldoet aan een gestandaardiseerd patroon met daarin de elementen: voorbereiden, ontwikkelen, goedkeuren, communiceren, uitvoeren, implementeren en evalueren. Dit houdt in dat er sprake is van een terugkoppelmechanisme waarbij - door inzicht in de uitvoering - het beleid kan worden bijgesteld en gecorrigeerd. Hiertoe dient het terugkoppelmechanisme tussen de 3de lijns toezichthouder (Functionaris Gegevensbescherming) en de directie nog uitgewerkt te worden. De Functionaris Gegevensbescherming opnemen in het nieuwe I-beraad (onderdeel SIBL) kan een mogelijkheid zijn om het cyclisch proces op het gebied van privacy volledig te maken.

1.2. Functionaris Gegevensbescherming (FG)

De Functionaris voor de Gegevensbescherming (FG) fungeert in het cyclisch proces als interne privacy toezichthouder en rapporteert rechtstreeks aan de Algemeen directeur/secretaris over zijn werkzaamheden. Per 1 juli 2020 is een nieuwe (interne) functionaris voor de gegevensbescherming aangewezen. De FG, als interne privacy toezichthouder, moet zonder instructies zijn werkzaamheden uit kunnen voeren. Periodiek brengt de FG (minimaal halfjaarlijks) verslag uit van zijn werkzaamheden aan de Algemeen directeur/secretaris. De FG heeft geen formele bevoegdheid om een bindend advies te geven, maar zijn oordeel is wel 'zwaarwiegend'. De huidige FG is aangewezen voor een periode van 3 jaar en voor de werkzaamheden is 0,2 fte gereserveerd. De FG rol is belegd in de functie van provinciearchivaris (1fte).

De volgende rollen inclusief verantwoordelijkheden zijn vastgelegd in het Privacybeleid:

Functie/rol	Taken/verantwoordelijkheid
Gedeputeerde Staten	Eindverantwoordelijk voor het privacybeleid en het waarborgen van de privacy van betrokkenen.
Secretaris/algemeen directeur	Verantwoordelijk voor kaderstelling en sturing met betrekking tot het privacybeleid.
Cluster-/project/-programmamanagers	Uitvoering en controle op naleving privacybeleid
Functionaris Gegevensbescherming	Controle op naleving en advies op het gebied van privacy.
Het privacy- en informatiebeveiligingsteam (PIT)	Ondersteuning en advisering bestuur, de clusterambassadeurs privacy en het management bij de op het terrein van bescherming van persoonsgegevens en uitvoering van het Provinciale privacybeleid.
Privacy coördinator	Advisering over en implementatie privacybeleid en -wetgeving. Actueel houden register van verwerkingsactiviteiten.
Clusterambassadeurs privacy	Informatieverstrekking, bewustwording en cluster specifieke privacy taken

1.3. Verantwoording

Het gebruikte toetsingskader wordt gevormd door de AVG en alle relevante wet- en regelgeving, betrekking hebbende op het privacydomein. Op basis van verzamelde documentatie als beleidsnotities, rapportages, verbeterplannen, visiedocumenten zijn gesprekken binnen de ambtelijke organisatie gevoerd. Uit de gesprekken kwam een beeld van de huidige stand van zaken naar voren. De voorliggende rapportage is nieuw en is compact, dashboardachtig van opzet. Hiermee ontstaat een logisch en overzichtelijk geheel dat enerzijds monitoring op hoofdlijnen en anderzijds de vergelijkbaarheid van opeenvolgende rapportages dient te vergemakkelijken.

1.4. Rapportage FG

Deze rapportage heeft als doel inzicht te bieden in de voortgang van het FG toezichtplan en de opbouw van het privacy risk control framework van de Provincie. Hiervoor wordt tevens het Privacy Volwassenheidsmodel gehanteerd dat vijf volwassenheidsniveaus kent. Deze halfjaarlijkse rapportages dragen bij om naar het gewenste volwassenheidsniveau 3 op het gebied van privacy te groeien. Op niveau 3 verwerkt de Provincie persoonsgegevens, waarbij keuzes zijn en worden gemaakt op basis van operationeel beleid, richtlijnen en werkinstructies op organisatieniveau. Het beleid is formeel vastgesteld op organisatieniveau en daarmee bekrachtigd als beleid voor de gehele organisatie. De vereisten vanuit de organisatie zijn ook vertaald naar de inrichting van de context, de systemen en de beheerprocessen. De organisatie leert concernbreed, omdat er een systematische samenhang bestaat tussen de uitvoerende onderdelen, beleidsonderdelen en controleonderdelen op zowel clusterniveau als bedrijfsniveau. Er is structurele evaluatie van en rapportage over de rechtmatige gegevensverwerking (en beveiliging van persoonsgegevens) naar de algemeen directeur, wat tot aanpassing van het organisatiebrede beleid kan leiden. Er bestaat sturing op de naleving van het beleid, richtlijnen en (werk)instructies. In tegenstelling tot niveau 2 wordt de sturing afgestemd met de bestuurder. De bestuurder is betrokken bij de handhaving van het beleid en de uitvoering, waarbij gerapporteerd wordt ondersteund door controlemiddelen en informatie. Dit leidt tot een lerend proces op zowel clusterniveau als op organisatieniveau.

Deze rapportage kent de volgende opbouw:

- globaal overzicht van de werkzaamheden op het gebied van privacy;

provincie limburg

- status thema's FG toezichtplan;
- trends & ontwikkelingen;
- vooruitblik 2021.

Deze halfjaarlijkse rapportage kent een andere vorm dan de rapportages van de vorige FG. In afstemming met de algemeen directeur is gekozen voor een meer compacte, ingekorte verslagvorm. De volgende halfjaarlijkse rapportage is voorzien in juli 2021.

2. Overview: wat is er gedaan?

Werken aan privacy is een doorlopend en structureel proces. De monitoring en sturing, op basis van het vastgestelde privacy beleidskader, is binnen de Provincie Limburg belegd bij een aantal functionarissen. Samen vormen deze het Privacy Impact Team (PIT). Binnen dit gremium wordt op tweewekelijkse basis de voortgang gemonitord op basis van een actielijst en jaarplanning. De actielijst fungeert als verbeterplan voor de aandachtspunten uit de rapportages van de FG. Hieronder wordt per privacy onderdeel een overzicht gegeven in hoeverre de gestelde doelstellingen in 2020 zijn bereikt.

2.1. Bewustwording en organisatie

In de organisatie wordt op dagelijkse basis gewerkt met persoonsgegevens. Dat betekent dat privacy structureel onderdeel uitmaakt van de werkprocessen. Vóór de komst van de AVG in 2018, was de bewustwordingsgraad van privacyrisico's in overheidsorganisaties laag. Sinds de vaststelling van het provinciaal Privacybeleid in 2018 wordt proactief gewerkt aan voorlichting en bewustwording op het gebied van privacy.

Bewustwording en organisatie	Planning	Status november 2020
3e ronde 'Are you secure'	Q4 2020 Q2 2020	4 ^e ronde feb 2021
Opzetten intranetgroep Privacy	Q4 2020	In ontwikkeling
Bijeenkomst privacyambassadeurs clusters	Uitgesteld wegens Covid-19	Uitgesteld 2021 (Covid-19)
Voorlichting AVG driehoeken Prandium	Uitgesteld wegens Covid-19	Voorlichtingsmateriaal is klaar, wachtende op openstelling Prandium.
Privacy onderdeel in verplicht introductieprogramma	Q4 2020	Gereed
Privacy onderdeel in module digitale ontwikkelingen Limburg Academie	Q3 2020	Uitgesteld 2021 (Covid-19)
Communicatie over Privacybeleid	Doorlopend	Gereed

2.2. Beleid en governance

In 2018 is het Privacybeleid door GS vastgesteld, waarmee de kaders van uitvoering helder zijn. Het Privacybeleid dient echter uitgewerkt te worden in de praktijk van alledag, zodat de werkprocessen zodanig ingericht worden dat alle privacyrisico's in beeld zijn en op een adequate wijze worden beheerst. Hiervoor zijn diverse protocollen op werkprocesniveau opgesteld, afgestemd met de OR en geïmplementeerd. Nu de kaders zijn uitgewerkt, is het zaak om de komende periode te focussen op de governancestructuur. Het is belangrijk dat structureel wordt gemonitord in welke mate de informatieprocessen ook daadwerkelijk 'in control' zijn op het gebied van privacy. De volgende logische stap in het verhogen van het volwassenheidsniveau is de implementatie van de PDCA cyclus en het risicomanagementproces.

Beleid en governance	Planning	Status november 2020
PDCA cyclus inclusief risicomanagementproces privacy: implementatie Cybermanager	Q4 2020	In ontwikkeling
Intern privacyreglement actualiseren en aanvullen (instemming OR)	Q3 2020	In drie delen geknipt: 1) Camaratoezicht (2021) 2) Toegangscontrole (2021) 3) Track&trace dienstauto's (gereed) (behoeft afstemming OR)
Privacyverklaring/beleid/proclaimer onderling laten aansluiten	Q2 2020	Gereed
Protocol rechten betrokkenen opgenomen in kennissysteem intern	Q1 2020	Gereed
Verwerkingsovereenkomsten Provincie Limburg en RUD Zuid-Limburg (bijlage dienstverleningsovereenkomst 2021 ev)	Q4 2020	Gereed maar nog niet afgesloten.
Datalekken Protocol ENISA aangepast met rekenmethode	Q1 2020	Gereed
DPIA protocol	Q1 2020	Gereed
Dienstauto protocol	Q1 2020	Gereed (in OR 2021)
Uitvoering/naleving Privacybeleid controleprotocol	Q4 2020	

2.3. Toetsing en auditing

Een DPIA audit wordt uitgevoerd als er aanwijzingen zijn dat een gegevensverwerking waarschijnlijk een hoog privacyrisico oplevert voor de mensen van wie de Provincie Limburggegevens verwerkt. De resultaten van een DPIA worden teruggelegd bij de proceseigenaar. Nadien dient getoetst te worden of er mitigerende maatregelen zijn genomen om de eventueel geconstateerde risico's weg te nemen.

Data Protection Impact Assessment	Planning	Status november 2020
DPIA Burgemeestersbenoemingen Kabinet	Q1 – Q4 2020	Gereed (toetsing maatregelen 2021)
DPIA e-HRM aanbestedingsfase	Q2 2020	Gereed (toetsing maatregelen 2021)
DPIA nieuwe bezoekersregistratie	Q4 2020	Afstemming projectleider 2021
Herijking DPIA e-HRM	Q4 2020	Uitgesteld 2021

Audit van werkproces en gebruik Coosto	Q4 2020	Uitgesteld 2021
---	---------	-----------------

2.4. Concernbreed beheer persoonsgegevens

Binnen de informatiehuishouding van de Provincie Limburg wordt te veel informatie bewaard die persoonsgegevens bevat. Uit een analyse blijkt dat op de K-L-M-schijven 21.000.000 informatieobjecten (3,5 TB) worden beheerd. Van die 3,5 TB bestaat 39% uit Outlook mailbestanden. Deze informatieobjecten bevatten vrijwel zeker persoonsgegevens die een groot risico vormen (bijvoorbeeld bij onrechtmatig gebruik of bij een hack). De uitfasering van dit soort 'schaduwarchieven' hangt nauw samen met de invoering van het centrale dossier- en archiefsysteem SharePoint (DDI).

Beheer persoonsgegevens	Planning	Status november 2020
Bewaartermijn mailboxen (in kaart brengen)	Q4 2020	In ontwikkeling
Plan uitfaseren K-L-M-schijven	Uitgesteld wegens cloudmigratie SharePoint 2021	In ontwikkeling
Opruimprotocol uitdiensttreding	Aangehouden DT	In ontwikkeling
Dubbele opslag personeelsdossiers	Uitgesteld wegens migratie PIMS naar AFAS	In ontwikkeling
Tools O&I monitoring technisch- en functioneel beheer	Q4 (nota inbrengen in DT)	Uitgesteld 2021

2.5. Verwerkingsregister

Het register van verwerkingsactiviteiten (verwerkingsregister) bevat informatie over de persoonsgegevens die een organisatie verwerkt. De AVG schrijft voor welke informatie als verwerkingsverantwoordelijke of verwerker in het verwerkingsregister moet worden opgenomen. In 2020 is het verwerkingsregister concernbreed actueel.

Actueel verwerkingsregister	Planning	Status november 2020
Duidelijkheid eindverantwoordelijkheid gegevensverwerking	Q1 - Q4 2020	Gereed
Continuïteit bijhouden register/ophalen verwerkingen	Q1 2020	Gereed
Doel verwerkingen duidelijk omschrijven (Kaderscheppend en SMART)	Q3 2020	Gereed
Dataminimalisatie controleren	Q3 2020	Ingepland 2021
Verwerkingen bijzondere/gevoelige persoonsgegevens in kaart brengen	Q3 2020	Gereed
Duidelijkheid creëren in bewaartermijnen	Q3 2020	Gereed
Datalekkenregister opnemen in [REDACTED]		Ingepland 2021

Verwerkingsregister opnemen in [REDACTED]	Q4 2020	Ingepland 2021
Verwerkingen RIEC/LIEC	Q3 2020	Gereed

2.6. Privacy-by-design

Privacy-by-design houdt in dat er al bij het ontwerpen van werkprocessen en dienstverlening rekening wordt gehouden met de bescherming van persoonsgegevens en dat die de gegevens niet langer worden bewaard dan nodig is voor het doel van de verwerking. De eerste stappen op dit gebied zijn gezet, maar dient tot het gewenste volwassenheidsniveau 3 te groeien zodat dit ontwerpprincipe integraal organisatiebreed wordt toegepast.

Privacy-by-design	
Implementeren als structurele processtap in het inkoopproces	Q4 2020
Continuïteit bijhouden register/ophalen verwerkingen	Structureel
Anonimiseringsprotocol opstellen	Q4 2020
De opname van nieuwe verwerkersovereenkomsten borgen via inkoopproces en opnemen in een register	Q3 2020
Verwerkingen [REDACTED]	Q4 2020 (Uitgesteld 2021)
Beveiligd verzenden email	Q2 2020

2.7. Privacy in data innovatie

Nieuwe technologieën, zoals algoritmes, worden ingezet om menselijke taken te ondersteunen of zelfs over te nemen, ook binnen de dienstverlening van de overheid. Naast de kansen die dit biedt, zijn er volop keerzijdes aan te merken, zoals het gebrek aan transparantie en uitlegbaarheid. Mochten we in de toekomst gebruik maken van nieuwe technologieën in ons dagelijks werk, dan brengt dit bestuurlijke, juridische en financiële risico's met zich mee. Momenteel is de privacy officer en de FG betrokken in een landelijk consortium waarin een algoritmekader wordt ontwikkeld. De prognose is dat dit kader medio 2021 wordt opgeleverd en kan worden gebruikt in de governance structuur van de Provincie.

Privacy in data innovatie	
Innovatiebudget van het Ministerie van BZK consortium Grip op Algoritmes	Werkgroepen gestart Q4

3. Status thema's FG toezichtplan

3.1. Bewaren van persoonsgegevens

Vanuit de dubbele rol provinciearchivaris-FG vindt een proactief, integraal toezicht plaats op de informatiehuishouding. Deze integraliteit is wenselijk omdat vele vereisten vanuit privacy wetgeving overeenkomen met de vereisten uit archief- en informatiewetgeving.

In het vorige FG verslag is uitgebreid aandacht besteed aan het intern beheer van persoonsgegevens en dat op dit vlak risico's zijn gesignaleerd. In 2020 is verder onderzoek gedaan naar de omvang van deze risico's. Met name de hoeveelheid informatieobjecten (21.000.000), die ook persoonsgegevens bevatten, op de K-L-M-schijven vormt een significant risico. Het afbouwplan van de K-L-M-schijven was voor oplevering gepland in 2020, maar is – mede - door de ontwikkeling naar de SharePoint cloud omgeving *on hold* gezet.¹ De provinciearchivaris-FG zal het afbouwplan toetsen als het gereed is in 2021.

Behalve de gesignaleerde risico's op de K-L-M-schijven, is monitoring wenselijk bij de uitfasering van verouderde vakapplicaties en de implementatie van nieuwe vakapplicaties. Het risico is dat er digitale schaduwarchieven ontstaan in dit soort systemen, buiten de scope van het formele informatie- en archiefbeheer (gekoppeld aan de formele SharePoint omgeving).

Bij een correcte toepassing van de Provisa selectielijst, worden persoonsgegevens tijdig vernietigd volgens de geldende bewaartermijnen. De Provincie Limburg heeft stappen gezet door de dossiervorming in SharePoint conform de correcte bewaartermijnen te borgen. Echter, er bevinden zich nog te veel persoonsgegevens in mailboxen en vakapplicaties, buiten de formele SharePoint omgeving.

3.2. Intern toezicht

Het intern toezicht op het gebied van privacy kan worden opgedeeld in drie 'verdedigingslijnen': 1ste, 2de en 3de lijns toezicht. Het toezicht in de 1ste lijn, binnen het primair proces, bestaat uit zelfevaluatie en het bewust zijn van privacyrisico's als een onderdeel van de organisatiecultuur. Ieder cluster heeft een privacyambassadeur als eerste aanspreekpunt voor de medewerkers, die de brug vormt tussen de 1ste en 2de lijn. Deze interne rol dient in 2021 verder te worden geoptimaliseerd. Hierbij kan gedacht worden aan een betere positionering in de gewenste rol (rolvastheid) en training op inhoudelijke vraagstukken. Tevens kan de frequentie van afstemming tussen de privacy officer en de ambassadeurs geïntensiveerd worden. Vanuit de 2de lijn vindt het interne toezicht plaats. Hiervoor is de privacy officer de belangrijkste actor, geflankeerd door het PIT-team.

De wettelijk vastgelegde toezichthoudende taak vanuit de 3de lijn bestaat uit het structureel toetsen door de FG of in de 1ste en 2de lijn een uniforme handelwijze wordt gehanteerd om zodoende risico's beheersbaar te houden in de uitvoering. Het 3de lijns toezicht geeft tevens inzicht in de mate waarin de

¹ Dit houdt verband met de doorontwikkeling van de team- en mysites, resp. one drive in een cloud omgeving.

informatieprocessen 'in control' zijn: zijn de werkprocessen zodanig ingericht dat alle privacyrisico's in beeld zijn en op een adequate wijze worden beheerst? Gezien de (steeds groeiende) omvang van de informatiehuishouding van de Provincie, waarop het Privacybeleid van toepassing is, dient de beschikbare 0,2 fte voor dit toezichtonderdeel uiterst efficiënt te worden ingericht. Daarnaast is, gelet op de breedte en omvang van de scope, slagkracht benodigd en is een duidelijke positioning en herkenbare status richting de organisatie noodzakelijk om de toezichttaken efficiënt te kunnen uitvoeren. Het is onduidelijk op welke wijze de 3de lijns taken van de provinciearchivaris-FG zich gaan verhouden tot de rol van Concerncontrol waarin de 3de lijns toezichtfunctie organisatiebreed wordt samengebracht.

3.3. Beveiligen van de verwerking van persoonsgegevens

We hebben als organisatie het doel om informatie als een betrouwbare productiefactor te blijven gebruiken, dat voldoet aan de privacywetgeving. Dit is een verantwoordelijkheid van de hele organisatie (1^e lijn), waarbij het cluster Organisatie en Informatie de kaders schept en ondersteunt (2^e lijn) via o.a. de rol van Concern Information Security Officer (CISO). Hiervoor dient het basisbeveiligingsniveau op het gewenste niveau te blijven. Voor dit gewenste niveau hanteren we een internationale normering (ISO 27001) en de Baseline Informatieveiligheid Overheid (BIO) als uitgangspunt. Op basis hiervan komen we tot een set van maatregelen waarmee informatiebeveiligingsrisico's tot een acceptabel niveau worden beperkt. De verdere professionalisering van het (informatieveiligheids-)risicomanagement proces is er op gericht om eind 2021 gereed zijn om te certificeren voor de ISO27001-norm.

3.4. Bewustwording in de organisatie privacyrisico's

Groeien naar structurele bewustwording van privacyrisico's als onderdeel van de organisatiecultuur is essentieel. Hiervoor zijn stappen gezet door het onderwerp privacy op te nemen in training- en cursusaanbod. In het introductieprogramma wordt vanaf Q4 2020 als vast onderdeel de module 'informatiebeveiliging, privacy en archiveren' aangeboden. Deze module wordt gegeven door de CISO, de privacy officer en de provinciearchivaris-FG. Met deze nieuwe module worden nieuwe medewerkers bewust gemaakt van de risico's op het gebied van informatiebeveiliging, privacy en archiveren. Daarnaast zijn twee relevante modules in ontwikkeling binnen de Limburg Academie: 'digitale vaardigheden' en 'digitale ontwikkelingen'. Hierin is ook de bewustwording van privacyrisico's opgenomen. De privacyambassadeurs binnen de clusters dienen in 2021 versterkt te worden in hun rol zodat deze op clusterniveau ook structureel werken aan bewustwording op het gebied van privacy.

3.5. Implementeren privacy by design

Een blijvend aandachtspunt vormt de aandacht voor de privacyrisico's bij het opzetten van nieuwe samenwerkingen met externen en bij het herzien van werkprocessen binnen de organisatie. Vanaf de initiatief-fase dient de privacy officer en de FG betrokken te worden, zodat in het beginstadium de juiste maatregelen kunnen worden genomen waarmee risico's zoveel als mogelijk vooraf kunnen worden uitgesloten. Voorgenomen initiatieven op bestuurs- en directieniveau dienen in een vroegtijdig stadium te worden geanalyseerd op mogelijke privacyrisico's om daarmee tijdig de juiste mitigerende maatregelen in beeld te krijgen. Het beeld is dat er momenteel een informatie achterstand bestaat op dit gebied, waardoor in de praktijk vaak, op ad hoc basis, alsnog privacyrisico's dienen te worden gemitigeerd binnen korte doorlooptijden. Hiermee komt de effectiviteit van de voorgestelde maatregelen onder druk te staan.

4. Trends & ontwikkelingen

4.1. Samenwerking in informatieketens

Het delen van gegevens is een relatief nieuwe ontwikkeling die potentieel grote maatschappelijke kansen biedt, maar ook vraagt om nieuw beleid en juridische kaders om die ontwikkeling optimaal te benutten en in goede banen te leiden. Met de komst van nieuwe wetgeving (o.a. de Omgevingswet) wordt steeds meer samengewerkt met andere overheden in samenwerkingsverbanden. Binnen een zogenaamde informatieketen dienen goede afspraken te worden gemaakt over het delen en verwerken van persoonsgegevens. Het SGIV samenwerkingsverband is geïnitieerd door de Provincie Limburg. Hierin gaan vele Limburgse overheidsorganisaties één informatievoorziening voor Vergunningen, Toezicht & Handhaving (VTH) gebruiken. In 2021 begint de gezamenlijke dossieropbouw in de nieuwe VTH-applicatie [REDACTED], waarin ook persoonsgegevens met elkaar gedeeld gaan worden. Het is noodzakelijk om dit proces beter te toetsen, monitoren en adviseren op welke wijze de verwerking van persoonsgegevens wordt ingericht in dit soort ketendossiers.

4.2. Gebruik social media

Het gebruik van berichtenapps, ook binnen de Provincie, is snel toegenomen door de laagdrempeligheid en gebruiksvriendelijkheid van het medium om snel informatie uit te wisselen in chatberichten. Zowel het gebruik van berichtenapps als het beheer van informatie in berichtenapps zijn actuele vraagstukken geworden sinds de uitspraak van de Raad van State van 20 maart 2019: *WhatsApp en SMS-berichten op zowel zakelijke als privételefoons van bestuurders en ambtenaren vallen onder de Wet openbaarheid van bestuur (Wob), als deze in het kader van het werk zijn verstuurd.*

Veel zaken maken het informatiebeheer van chatberichten ingewikkeld. Zo zijn berichtenapps niet in beheer van de overheid en zijn de technische functionaliteit voor informatiebeheer binnen de berichtenapps zeer beperkt. De data is ongestructureerd; chatgesprekken zijn niet geordend naar onderwerp en beslaan juist vaak meerdere onderwerpen. Formele, informele en soms zelfs privécommunicatie loopt door elkaar, waardoor de privacy van medewerkers onder druk kan komen te staan. Het is noodzakelijk om met een concernbreed protocol deze ontwikkeling te toetsen en te monitoren in 2021.

5. Vooruitblik

De impact van de digitale transformatie is overal merkbaar in de (Limburgse) samenleving. In de uitwerking van de bestuurlijke opgaven van de Provincie Limburg worden we dagelijks geconfronteerd met de nieuwe kansen die deze transformatie kan bieden. De uitdaging is om digitale innovatie op een zorgvuldige wijze te gebruiken in de uitwerking van bestuurlijke opgaven, zodat tegelijkertijd wordt voldaan aan (privacy) wet- en regelgeving. Bescherming van publieke waarden, zoals privacy, dient geborgd te worden bij digitale toepassingen. In 2020 is het Privacybeleid vertaald in concrete uitwerkingen en zijn nieuwe initiatieven genomen die vanaf 2021 concreet vorm krijgen. Naast de eerder beschreven lopende projecten staan de volgende zaken op het programma in 2021 op privacy gebied:

- implementatie I-beraad (onderdeel SIBL) waarin privacy structureel op de agenda staat. Idealiter wordt in het I-beraad de verbinding van de 3de lijns FG functie en de CIO (Chief Information Officer) ingebed (waarmee de risicomanagement cyclus volledig is geborgd);
- implementatie van een standaard voor gegevensbeschermingseffectbeoordelingen bij risicovolle verwerkingen;
- het afronden van de inrichting van een toetsingsmodel voor het cyclische privacy-proces en het aantoonbaar halen van volwassenheidsniveau drie op het terrein van Privacybescherming;
- opstellen van een Anonimiseringsprotocol;
- organisatorische positionering provinciearchivaris-FG;
- evalueren en indien noodzakelijk aanpassen Privacybeleid.